

KOVAONNINEN HATUNTEKIJÄ

JESSICA BULL

**KOVAONNINEN
HATUNTEKIJÄ
JESSICA BULL**

Suomentanut Maija Heikinheimo

BAZAR

Taiteen edistämiskeskus on tukenut
tämän teoksen kääntämistä.

Sitaatin *Hamletista* (luvussa 19)
on suomentanut Matti Rossi.

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentanut Maija Heikinheimo
Alkuteos *The Hapless Milliner*
Copyright © Jessica Bull, 2024

ISBN 978-952-403-089-2

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

Elizalle ja Rosinalle,
minun itsepäisille ja uppiniskaisille tytöilleni

Pastori George Austenin ja hänen arvoisan vaimonsa rouva Cassandra Austenin (os. Leigh) kahdeksan lasta syntymäjärjestyksessä. Laatinut puolueellinen, ennakkoluuloinen ja tietämätön *perheen* historiankirjoittaja.

Pastori James Austen (synt. 1765): esikoinen – pitää syntymäänsä jumalallisena johdatuksena.

Herra George ”Georgy” Austen (synt. 1766): ennen kuin osasin kirjoittaa tai puhua, hän opetti minut puhumaan sormillani.

Herra Edward ”Neddy” Austen, sittemmin Knight (synt. 1767): suosikkini. On näet yksinomaan viisasta suosia varakkainta veljeään.

Luutnantti Henry Austen (synt. 1771): ilkiö. Kamalin veli, joka on konsanaan elänyt.

Neiti Cassandra Austen (synt. 1773): kaikista olennoista herttaisim, ystävällisim ja hyväuskoisim.

Luutnantti Francis ”Frank” Austen (synt. 1774): nuori, sinnikäs, usein poissa merillä.

Neiti Jane Austen (synt. 1775): En kai minä sentään tarvitse esittelyä?

Merikadetti Charles Austen (synt. 1779): ks. Frank.

ENSIMMÄINEN LUKU

Hampshire, Englanti, 11. joulukuuta 1795

Kuutamon valossa Jane kerää musliinileninkinsä helmat ja kiiruhtaa siististi ajetun nurmikon poikki. Ilotulitus on ohi, mutta ruudin myskimäinen maku tuntuu yhä hänen kurkussaan. Hänen takaansa tudortyyllisestä herraskartanosta kantautuu jousikvartetin soittoa ja riehakkaan juhlaväen ääniä. Kello on yhdeksän illalla, ja juhlat ovat vasta päässeet vauhtiin. Jane saapui paikalle vajaa tunti aiemmin kahden vanhemman veljensä, Jamesin ja Henryn, kanssa. Hampshiren hienoimmat seurapiirit ovat jo pienessä sievässä ja vaihtavat kuulumisia musiikin yli.

Kulkiessaan hyvin hoidetun puutarhan poikki Jane pysähtyy jokaisen jykevän marjakuusen kohdalla tarkistamaan, ettei häntä ole nähty. Hirvittävä ajatus nähdyksi tulemisesta saa hänen sydämensä jyskyttämään. Luoja varjelkoon, jos jäisi kiinni siitä, että livahtaa pois juhlista ilman esiliinaa. Jalkoja palelee, ja kosteus hiipii hennon vaaleanpunaisten silkkikenkien läpi. Niillä on tarkoitus

pyörähdellä kiiltävällä mahonkilattialla, ei juosta huurteisella nurmikolla.

Janen hengitys huuruaa. Kultasateen lehdettömät oksat näyttävät kurottelevan kuin suuren luurangon luiset käsi-varret, mutta hän kiiruhtaa silti eteenpäin. Tänä iltana hän ja hänen terävä-älyinen nuorimiehensä pääsevät sopimukseen. Mies ehdottaa avioliittoa, Jane on siitä varma. Mitkä sanat Tom valitsee? *Rakkain Jane, salli minun kertoa... Neiti Austen, tarjoan itseni sinulle...* Hänen täytyy kuunnella tarkkaan ja painaa jokainen lause mieleensä. Siitä voi olla hyötyä seuraavalla kerralla, kun jotakuta hänen sankarittaristaan kositaan.

Lamppujen lepattava valo osoittaa tien kasvihuoneelle. Hän painaa ovenkahvan varovasti alas, mutta silti se narahtaa ja saranat vinkaisevat hänen livahtaessaan sisään. Kasvihuoneessa eksoottiset orkideat levittävät tuoksuaan kosteaan ilmaan. Jane koskettaa kädellä kampaustaan. Perheen piika on kammannut hänen kastanjanväriset hiuksensa elegantisti löyhälle nutturalle, mutta jättänyt hiuskiehkuroita kasvoja kehystämään. Jos kiharat muuttuvat pörröisiksi, Janen veljet arvaavat, missä hän on ollut, ja kertovat heidän äidilleen.

Hoikka hahmo astuu esiin aavikkomännyn takaa. Mies on komea ja hienopiirteinen, ja norsunluunvärisessä hännystakissaan hänet tunnistaa heti. ”Mademoiselle.”

Äänen syvä sointi sulattaa Janen sydämen ja työntää häntä lähemmäs. Jane seisahtuu niin, ettei mies aivan yllä koskettamaan häntä, ja katsoo värisevien silmäripsiensä lomasta yläviistoon. ”Miten tuhmaa, että pyysit minua tulemaan.”

Miehen kirkkaansiniset silmät sädehtivät, ja hänen suunsa kaartuu viettelevään hymyyn. ”Ymmärsit siis viestini?”

”Monsieur Lefroy, ymmärrän sinua täydellisesti.” Janen katse kiinnittyy miehen huuliin, ja hän antautuu tiukkaan syleilyyn. Miehen suu häälyy hänen suunsa lähellä, ja hän kallistaa päätään taaksepäin ottaakseen suudelman vastaan. Jane on lähes yhtä pitkä kuin mies, mutta ei aivan. Heidän välisensä kokoero on kuin tehty edistämään heidän lemmensuhdettaan. Yhteen liimautuneina he horjahtavat hyllykköä vasten. Janen vieressä terrakottaruukku putoaa maahan ja särkyä hänen jalkoihinsa. Mustaa multaa leviää lattian savilaatoille. Jane irrottautuu, kumartuu nostamaan juurikokkareen ja laskee sen varovasti rikkoutuneeseen ruukkuun.

Tom laskeutuu toisen polvensa varaan ja ottaa Janen kasvat kämmentensä väliin. Janen sydän hakkaa. Nytkö hän kosii? Tom ohjaa Janen katsomaan itseään. ”Anna sen surkean kasvin olla. Ei sillä ole väliä.”

”Mutta täytyyhän minun tehdä jotain! Olemme täällä vieraina – se on vain kohteliasta.” Janen sydämensyke rauhoittuu tavalliseen rytmihänsä, kun hän laskee orkidean takaisin hyllylle muiden kasvien viereen. Jane asettelee pitkää kasvia, jossa on paperimaiset, kellanvihreät kukat, kunnes näyttää kuin sitä ei olisi siirrettykään. Tom tyrkkää tanssikenkänsä kärjellä ruukunsirpaleet kaapin alle. ”Sitä paitsi joku tajuaa, että olemme olleet täällä...”

Tom hiljentää Janen suudelmilla. Hitaasti hän liu’uttaa toisen vuohennahkaisen hansikkaan alas Janen käsivartta

pitkin ja riisuu sen. Jane painaa paljaan kämmenensä Tomin kämmentä vasten, ja heidän sormensa kietoutuvat toistensa lomaan. Jane katselee puoliavointen silmiensä lomasta, miten tiivistynyt kosteus valuu pisaroina kasvihuoneen seiniä pitkin, ja odottaa, että jousisoitinten sävelet alkaisivat taas kuulua. Vesipisara tipahtaa lattialle.

”Odota. Jokin on hullusti. En kuule musiikkia.” Jane kurottaa lähintä lasiruutua kohti, pyyhkii siihen kirkkaan läikän ja kurkistaa ulos. Juhlasalin terassille johtavat ovet on avattu. Vieraat seisoskelevat ryhmissä, päät kumartuneina toistensa puoleen. Tanssilattia on tyhjä.

Tom irrottaa otteensa hänestä ja ojentautuu suoraksi. ”Olet oikeassa, on liian hiljaista. Ei sir John vielä voi pitää maljapuhetta, juhlat ovat vasta alussa.”

”Rouva Rivers on varmaankin vaatinut lady Harcourtia ja baronettia julkistamaan asian näin varhain. Jonathan Harcourt on Hampshiren tavoitelluin poikamies. Sophy Rivers ei malta odottaa, että saa osakseen onnittelut kihlauksen johdosta. Minun on paras mennä takaisin. James ja Henry etsivät minua. Löin heidän kanssaan jo monta viikkoa sitten 30 pennystä vetoa, että juuri Sophy nappaa Jonathan Harcourtin.”

Tom in hartiat lysähtävät pettymyksestä. ”Mene sinä edeltä. Tulen perässä.”

”Mehän voimme tavata uudestaan myöhemmin?” Hän ei haluaisi päästää irti tästä hetkestä, koska hän ja Tom eivät ole tehneet päätöstä yhteisestä tulevaisuudesta. Kasvihuone on täydellinen ympäristö siihen, että Tom voi ilmaista hänelle tunteensa. Jos hänen perheenjäsenensä

huomaavat hänen poistuneen juhlista, hänen rajallista vapauttaan saatetaan kuitenkin rajata vielä entisestään. ”Tavataan täällä. Heti kun tanssiminen taas jatkuu?”

Tom hymyilee hänelle apeasti. ”Menehän siitä. Anna minun koota itseäni hetkisen.”

Jane punastuu kääntyessään ovelle ja painaa sormilla huuliaan, ettei alkaisi nauraa.

”Odota!” Tom heiluttaa hänen hansikastaan.

Jane kiiruhtaa iloisesti nauraen takaisin Tomin syliin. Näyttäisi typerältä, jos hän palaisi juhliin ilman toista hansikastaan. Hänen veljensä raivostuisivat, jos arvaisivat hänen kadottaneen sen lemmenkohtaamisessa nuoren miehen kanssa, johon hän on tutustunut vasta aivan hiljattain. Vaikka James ja Henry pitävät Tomia arvossa, Jane on kuitenkin heidän pikkusiskonsa, ja on heidän velvollisuutensa valvoa hänen siveyttään. Hyvä maine on hienolle naiselle kaikkein arvokkainta omaisuutta. Varsinkin sellaiselle hienolle naiselle kuin Jane, jolla on vain niukasti omaisuutta tarjolla.

Hän ottaa varastetun hansikkaansa takaisin itselleen, kurottaa antamaan vielä viimeisen suudelman ja suuntaa sitten ulos yöhön. Tom ei esittänyt kosintaansa, mutta hänen silmiensä ihastunut ilme ja haltioituneen suudelman kiihkeys kertovat Janelle, että Tomin kiintymys häntä kohtaan on mitä innokkainta.

Deane Housen juhlasaliin johtavat valtavan suuret tammi-ovet on avattu selälleen. Sisällä tungeksivista varakkaista vieraista huokuu lämpöä ja valoa. Jane katsoo epäröiden

ruohotahroja tanssikengissään ja parhaan musliinileninkinsä helmassa. Janen isosisko Cassandra, jolle leninki varsinaisesti kuuluu, tulee harmistumaan pahemman kerran. Nyt Cassandra ei kuitenkaan voi nuhdella Janea leninkinsä tarvelemisestä tai kevytkenkäisestä käytöksestä Tomin kanssa kasvihuoneessa, koska hän ei ole paikalla. Cassandra liittyy pian uuteen perheeseen eli hänestä tulee Fowles, ja siksi hän viettää joulua Kintburyssa sulhasensa seurassa.

Senpä vuoksi Jane on voinut höllentää moraaliaan saadakseen itselleen oman sulhasen, jottei hänestä tulisi Austenin perheen kahdeksasta lapsesta ainoa, joka jää asumaan Steventonin pappilaan. Hän ei voi kuvitella pahempaa kohtaloa kuin pysyä koko ikäänsä vanhanapiikana ja joutua hoitamaan ikääntyviä ja vanhuudenhöperöitä vanhempiaan. Hän vetää vielä kerran keuhkoihinsa viileää yöilmaa ja livahtaa sitten sisään.

Elisabetin ajan tyyliässä juhlasalissa, korkean tammisen holvikaton alla, vieraat yli kolmestakymmenestä perheestä vaihtavat ajatuksia hiljaisella äänellä. Raskasluomiset vanhemmat rouvat kuiskailevat viuhkojensa takana ja arvokkaat herrat pyörittelevät päätään kulmat kurtussa. Ei kai Janen sopimaton käytös ole voinut paljastua näin nopeasti. Hän hivuttautuu eteenpäin vierasjoukon reunalla selin seinävaatteisiin nähden. Hänen päänsä päällä muhkeat soihdut palavat rautaisissa pidikkeissään aseteltuina tasaisin välimatkoin. Parvella juomiaan siemailevat muusikot ovat laskeneet hiljenneet soittimet syliinsä ja rupattelevat keskenään.

Sakeassa ilmassa kulkeutuu keskustelunpätkiä. ”Jokin välikohtaus... Sir John haettiin täältä...”

Taivaan kiitos. Juhla on keskeytynyt jostain muusta syystä kuin hänen huonon käytöksensä takia; kenties joku vieraista on kaatanut boolimaljan tai pudottanut silmälasinsa liemikulhoon. Kaikenlaista käytöstä poloiset sir John ja lady Harcourt joutuvat kestäämään vierailtaan.

Sophy, vanhin Riversin siskoksista ja huhujen mukaan Jonathan Harcourtin mielitietty, istuu sohvalla ja tuijottaa tanssikenkiensä häikäisevän valkoisia koristeruusukkeita. Yrittäisi edes näyttää vähän innostuneemmalta. Jane ei käsitä, mistä syystä yksikään Riversin tytöistä murjottaisi, hehän ovat persoonattoman kauniita ja heistä kullakin on 30 000 puntaa. Varsinkaan Sophy – hän on napannut yhden kreivikunnan havitelluimmista poikamiehistä, ja kaulassaan hänellä on timantein koristeltu kameekoru, joka tyypillisen vaatimattomasti esittää häntä itseään.

Silti Sophyn harmaissa silmissä on synkkä ilme, ja suupielet ovat kääntyneet alaspäin. Kaipa häntä ahdistaa, kun asia nyt muuttuu julkiseksi. Nuorena naisena joutuu epävarmaan tilanteeseen, kun oma, nuhteeton nimi yhdistetään nuoren miehen nimeen, mutta ei vastapainoksi saa miehen sukunimeä turvakseen. Leskeksi jäänyt rouva Rivers seisoo tyttärensä vieressä ja Sophyn jurottamisen vastapainoksi puhua pälpättää kovaan ääneen. Edesmennyt herra Rivers on kerännyt omaisuutensa puuvillan avulla, mutta hänen leskensä pitää enemmän silkistä ja turkiksista. Tänä iltana hän sädehtii mustassa pumasiini-asussaan, joka on koristeltu taftilla.

Salin toisella laidalla Jonathan Harcourtin hoikka hahmo katoaa jyrkästä tammiovesta talon pääsiipeen. Kenties hän on muuttanut mieltään eikä haluakaan liittää elämäänsä yhteen röyhkeän nousukkaan tyttären kanssa. Jonathan on hiljattain palannut pitkältä kiertomatkalta mannermaalta. Jane pitää hänestä entistä enemmän hänen oltuaan välillä poissa, mutta ei niin paljon, että toivoisi tulleensa valituksi tulevaksi morsiameksi.

Sekä Jonathan että hänen vanhempi veljensä Edwin olivat Janen isän oppilaita ja viettivät lapsuusvuotensa Janen kanssa Steventonin pappilassa. Kotiseudulla kaikkien vapaiden poikamiesten kohdalla on sama pulma. Nähtyään heitä koulupoikina aivan liikaa Jane ei pysty pitämään heistä ketään potentiaalisena rakastajana.

Hänen kiinnostuksensa herättävät ainoastaan uudet tulijat, sellaiset kuin hurmaava Tom Lefroy. Ja kenties nuori Douglas Fitzgerald, tuleva kirkonmies, joka parhaillaan kuuntelee rouva Riversin paasausta. Juhlasalissa vilisee pappeja, mutta joukossa ei ole ketään hänen veroistaan. Douglas Fitzgerald on rouva Riversin langon, kapteeni Jerry Riversin biologinen jälkeläinen. Kapteeni Rivers omistaa plantaasin Jamaikalla ja on lähettänyt herra Fitzgeraldin kotiin Englantiin saamaan oppia. Nuorukainen on todella pitkä ja näyttävä ilmestys. Hänellä on hopeanvärinen peruukki, jossa on hienosti muotoillut kiharat kummallakin ohimolla. Se luo kontrastin hänen tummanruskeaa ihoaan vasten.

Jane aikoo etsiä Jamesin ja Henryn vakuuttaakseen heidät siitä, että hänen käytöksensä on sopivaa hänen asemassaan olevalle nuorelle naiselle. Sitten, heti kun sir

John on hoitanut tapahtuneen välikohtauksen pois päiväjärjestyksestä ja jousikvartetti jatkaa soittoaan, hän rientää takaisin kasvihuoneeseen kuulemaan, mitä Tomilla on sanottavana. Jane hymyilee itsekseen ottaessaan burgundin-punaiseen asuun pukeutuneelta miespalvelijalta kristallisen jalkalasin, jossa on madeiraviiniä. Hän nauttii pitkän sie mauksen ja sammuttaa janonsa. Viini tarjoillaan lämpimänä, ja se maistuu appelsiininkuorelta ja poltetulta sokerilta.

James seisoo juhlasalin perällä. Hän on hoikka ja näyttää kopealta papin puvussaan ja puuteroituine, olkapäille ulottuvine kiharoineen. Hänen piirteensä ovat kuin vääristynyt heijastus Janen omista piirteistä. Kaikilla Austenin perheen sisaruksilla on samanlaiset kirkkaat pähkinänruskeat silmät, korkea otsa ja pitkä suora nenä sekä pieni suu ja täyteläiset, vaaleanpunaiset huulet. James on lapsista vanhin – ja pitää syntymäänsä jumalallisena johdatuksena.

”Siinähan sinä olet!” James raivaa tiensä hänen luokseen tungoksen läpi. ”Missä olet ollut? Olen etsinyt sinua kaikkialta.”

”Olin etsimässä uutta lasia”, Jane valehtelee ja nostaa meripihkanväristä madeiralasiaan heiluttaen juomaa lasissa. ”En halunnut olla tyhjin käsin siinä vaiheessa, kun puheet alkavat.”

James raapii pitkää niskaansa. ”Mahtaakohan mitään puheita nyt tullakaan.”

”Minkä takia? Yrittikö Jonathan viime hetkellä paeta avioliiton kahleita?”

”Älä ole naurettava, Jane. Jonathan ei rohkenisi tuottaa vanhemmilleen sellaista pettymystä. Ei sen jälkeen kun...”

Edwin. Viisi vuotta aiemmin Jonathanin vanhempi veli Edwin putosi täysiverisen orinsa selästä juuri ennen avioitumistaan erään herttuan tyttären kanssa. Niska murtui ja hän kuoli välittömästi, mikä murskasi myös hänen vanhempiensa sydämen. Tragedia vain pahensi lady Harcourtin jo ennestään hermostunutta mielenlaatua. Nytkin hän on takertunut tiukasti miespalvelijan käsipuoleen ja tuijottaa vieraitaan niin tiiviisti, että hänen kammottava kampauksensa tutisee kuin vasta jähmettynyt hyytelö.

”Missä Henry on?” Jane katselee ympärilleen väkeä pursuilevassa juhlasalissa. Jos tapaus on vakava, hän toivoo hartaasti, ettei Henry ole sekaantunut siihen. Pitäisi olla helppoa huomata veli. Paikalla olijoista lähes kaikki naiset ovat pukeutuneet vaaleaan leninkiin, kun taas miehillä on tummansininen tai musta asu. Ainoastaan Tom rikkoo kaavan: hänellä on kammottava norsunluunvalkoinen hännystakki kuin konsanaan Tom Jonesilla, englantilaisen kirjallisuuden rakastettavimmalla elostelijalla. Henry puolestaan tepasteli aiemmin riikinkukkona tulipunaisessa sotilaspuvussa.

James irvistää. ”Hänet on viimeksi nähty tanssimassa hurmaavan rouva Chuten kanssa.”

Rouva Chute on kahdenkymmenenkuuden ikäinen, ja hänellä on eloisa luonne ja kauniit kasvot. Hän on hiljattain avioitunut rikkaan vanhan miehen kanssa, joka välttelee ihmisten seuraa eikä toisin sanoen ole paikalla juhlissa. On raivostuttavaa, että Henryn ei tarvitse keimaillessaan olla yhtä varuillaan kuin Janen.

Huoneen toiselta laidalta Tom hymyilee Janelle apeasti, mikä saa Janen posket kuumottamaan. Tom on ilmeisesti livahtanut juhlasaliin heti hänen perässään.

Jamesin takana peremmälle kartanoon johtava ovi avautuu taas, ja Harcourtien taloudenhoitaja rouva Twistleton livahtaa salin puolelle. Mantelinmuotoisine silmineen, mustine silkkimekkoineen ja valkoisella pitsillä koristeltuine hihansuineen hän tuo Janen mieleen Austenin perheen parhaan hiirenpyytäjän, pihan pienimmän kissan, jolla on musta turkki ja valkoiset tassut. Se istuskelee kaikki päivät auringossa nuolemassa tassujaan ja odottamassa seuraavaa uhriaan.

Rouva Twistleton tarttuu hovimestaria käsivarresta. Miehen silmät leviävät ja kasvot kalpenevat, kun taloudenhoitaja sanoo jotakin hänen korvaansa. Millainen katastrofi Harcourtin perhettä on kohdannut, kun heidän tavallisesti kivikasvoinen hovimestarinsa ei kykene hallitsemaan käytöstään? Jane pujottaa ranteensa Jamesin koukistetun käsivarren lomasta, ja yhtäkkiä hänestä tuntuu hyvältä, että veljen tuttu hahmo on hänen vieressään.

Hovimestari kokoaa itsensä ja kilauttaa messinkikelloaan. Hän kysyy terävällä ja kimakalla äänellä: ”Hyvät naiset ja herrat, onko täällä lääkäri paikalla?”

Henkäys kiirii huoneen poikki. On ilmeisesti tapahtunut jotain vakavaa, jos talonväki pyytää lääketieteellistä apua. Paikkakunnan lääkäri nousee epävarmasti tuolitaan punakkakasvoisena, horjuu hetken ja tömähtää takaisin alas hyvin pehmustetulle takamukselleen. Jane

katsoo paheksuvasti. Mies ei selvästikään ole sylkenyt laisiin. Rouva Twistleton kurottuu sanomaan jotain hovimestarin korvaan. Mies säpsähtää. Taloudenhoitaja kohtottaa tummia kulmiaan ja nyökkää.

Hovimestari tuijottaa häntä suu auki ja kilisyttää sitten kelloa toisen kerran. ”Suokaa anteeksi. Hyvät naiset ja herrat, onkohan täällä... onko paikalla pappi?”

Väkijoukossa naurahdellaan hermostuneesti. Yli puolet paikalle saapuneista miehistä kuuluu papistoon. Hampshiressa pappeja on vilisemällä.

James levittää käsivartensa ja päästää ne sitten putoamaan kylkien viereen. Hän on papinpukuun sonnustautuneista miehistä lähimpänä palvelijoita. ”Minun on parasta mennä. Pärjäätkö sinä?”

”Tulen mukaasi.” Jane ojentaa puolityhjän viinilasinsa läheiselle palvelijalle. ”Haluan vain varmistua, ettei kyse ole Henrystä.”

Ryppy Jamesin otsalla syvenee, kun hän rientää ovelle. Jane seuraa perässä. Hän aikoo vain tarkistaa, ettei Henry ole joutunut hankaluuksiin, ja livahtaa sitten pois. Toivon mukaan kaikkea ei ole vielä menetetty, ja Tom saa toisen mahdollisuuden kertoa aikeensa, ennen kuin ilta on ohitse. Jane yrittää yhyttää Tomin katseen ennen lähtöään, mutta Tom kääntää hänelle selkänsä luoviessaan juhla väen joukossa.

James pääsee kartanon pääsiipeen johtavalle ovelle täsmälleen samalla hetkellä kuin herra Fitzgerald. Heidän olkapäänsä hipaisevat toisiaan. Herra Fitzgerald ei ole

vielä saanut lipereitään, mutta tulevana kirkonmiehenä hän on innokas hoitamaan papillisia velvollisuuksiaan. Hän räpäyttää silmiään ja kumartaa vyötäröstä alkaen sen merkiksi, että Jamesin ja Janen pitäisi mennä ensin. Mehiläisvahakynntilät lepattavat messinkisissä pidikkeissä ja saavat valon ja varjon leikkimään seinäkoristavilla öljyvärimuotokuvilla. Harcourtin suvun edustajat usean sukupolven ajalta tuijottavat kylmästi Janea hänen kulkiessaan ohi. Hän panee merkille samat pitkänomaiset kasvot, saman kyömyneen ja ulkonevan leuan kuin nykyisellä arvonimen haltijalla ja hänen pojallaan. Taloudenhoitajan ja herra Fitzgeraldin askelet kaikuvat aivan hänen takanaan.

He saapuvat suureen eteishalliin. Messinkinen kynntiläkruunu roikkuu korkealta katosta painavan ketjun varassa. Lukuisat kynntilät valaisevat tammipanelointia ja koristeellista kaiverrettua portaikkoa, joka johtaa kartanon ylempiin kerroksiin. Henry seisoo vahdissa seinäpanelointiin kätkeytyvän pienen, avonaisen oven edessä. Hän näyttää upealta upseerin univormussaan seisoessaan lantionlevyisessä haara-asennossa ja oikea käsi kiiltävän sapelin kädensijalla. Kaksirivinen tulipunainen takki pukee hyvin hänen pitkää varttaan, ja kullanväriset epoletit asetuvat kauniisti hänen leveille harteilleen. Vastalauseena hiuspuuteriverolle hän on leikkauttanut kastanjanruskeat hiuksensa lyhyiksi, mistä syntyy epäsovinnainen vaikutelma. Hän muistuttaa niin kovasti tinasotilasta, että Janen tekisi mieli nauraa helpotuksesta hänet nähdessään.

”Mitä on tapahtunut?” James kysyy.

Henry kuitenkin pysyy hiljaa, ja hänen ilmeensä on epätavallisen synkkä. Hän nyökkää rouva Chuten suuntaan, joka istuu vastapäätä verenpunaisella damastisohvalla ja itkee nenäliinaansa. Palvelustyttö on polvistunut rouva Chuten jalkojen juureen ja heiluttaa vihreää lasista hajusuolapulloa hänen nenänsä alla. Toinen nuori palvelustyttö seisoo lähetyvillä käsissään moppi, joka on kastettu saippuavesiämpärissä. Hän on pienikokoinen, pyöreä tyttö, jolla on leveät kasvot ja paksu kaula. Hän on kalpea kuin aave ja tärisee silmin nähden.

Rouva Chuten pääkoristeen kullanhoitoiset strutsinsulat tutisevat ja heiluvat hänen niistäessään nenäänsä. ”En osannut yhtään aavistaa, että hän olisi siellä. Melkein kompastuin häneen.”

Jane nostaa käden kurkulleen. ”*Kuka* siellä siis on?”

”Pirustako sen tietää.” Sir John Harcourt marssii edestakaisin turkkilaisella käytävämatolla. Alaspäin levenevästä peruukista roikkuvat pötkylät reunustavat hänen kasvojaan, joiden iho näyttää punaruskealta. Hän on aina ollut vaikuttava ilmestys muhkeine mahoineen ja tutisevine leukapielineen. Tänä iltana hän vaikuttaa erityisen uhkaavalta.

Henry astuu sivuun. ”Pahoin pelkään, että olemme löytäneet... no, ruumiin.”

James työntää oven auki. Hän pysähtyy niille sijoilleen. Jane ujuttautuu hänen viereensä ja kurkistaa ovesta sisään. Hän näkee pienen komeron, josta uhoaa kammottavaa, metallista hajua, vähän kuin lihakauppiaan puodissa. Eteishallista lankeavassa valossa Jane erottaa lattialla

sintsikankaasta ommellun kuviollisen hameen. Siinä on runsaasti tummia tahroja. Helman alta sojottaa kaksi ruskeaa nauhakenkää. Ne ovat naistenkengät, joiden nahkapohjat ovat verraten kuluneet.

”En menisi sinne.” Henry tarttuu Janea olkavarresta ja pidättelee häntä kevyesti.

Herra Fitzgerald astuu heidän ohitseensa kynttilä kädessään. Hän polvistuu hameen viereen ja valaisee ahdasta tilaa.

Jane tuntee sapsen maun nielussaan.

Lattialla on nuori nainen – käsivarret ovat levällään sivuilla, iho näyttää tuhkanharmaalta, kasvoille jäähmetynyt ilme kuvastaa paljasta kauhua. Suu on ammollaan, ja lasittuneissa silmissä on tyhjä tuijotus. Ohimolla ammottavassa haavassa on hyytynyttä verta, ja lattialla naisen ympärillä on verilammikko.

”Luoja varjalkoon.” Jane ottaa askelen taaksepäin, mutta ei pysty kääntämään katsettaan muualle.

Herra Fitzgerald kumartuu painamaan korvan naisen rintakehälle ja kuulostelee tämän hengitystä. Hetken kulltua hän painaa kaksi sormeaa naisen kaulalle ja pudistaa päätään. ”Suokoon anteeksiantavainen Luojamme hänelle ikuisen rauhan”, hän sanoo hiljaa ja yrittää sulkea naisen silmät etusormella ja peukalolla.

Häneltä pääsee tukahtunut äännähdys. Silmäluomet ovat jäykistyneet auki.

Herra Fitzgerald vetää kätensä pois, kumartaa ja tekee ristinmerkin. Samalla kynttilänvalo väreilee liikkumattoman hahmon yllä, ja seuraa tunnistamisen hetki. Jane

kiljaisee kimakasti. Se on niin epätyypillistä hänelle, että hän järkyttyy itsekin. Hänen polviaan heikottaa. Tuttuja kasvoja katsoessaan hän ottaa tukea Jamesin takinliepeestä.

Oli kai lokakuun alkupuoli, kun Jane kohtasi naisen herkät piirteet ensimmäisen kerran, koska silloin ilma ei vielä tuntunut purevalta. Hän oli matkustanut Alethea Biggin kanssa Basingstokeen, missä hän näki katetuilla markkinoilla hatuntekijän, madame Renault'n, istumassa puutuolilla. Tämä oli asetellut vihreällä huovalla peitetylle pöydälle muutamia olkihattuja ja useita hienoja pitsimyssyjä. Hänen asunsa ei ollut muodikas, mutta kuitenkin siisti ja puhdas. Hänellä oli yllään sintsilieninki ja helmillä koristeltu kultaketju, joka oli kiinnitetty miehustaan, ja tummia hiuksia peitti samanlainen pitsikoristeinen hilkka, jollaisia hänellä oli myynnissä. Jane pohti, ostaisiko jotain lahjaksi Cassandralle. Jotkut päähineistä olivat niin upeita, että sopisivat hyvin morsiamen asuun.

Mutta kuten tavallista, Janen turhamaisuus vei voiton hyvistä aikeista. Hän osti yhden olkihatuista itselleen. Hän aikoi sovittaa hattua vain huvin vuoksi, mutta näyttikin hattu päässä kerrassaan hienolta. Jane yritti tinkiä hintaa alemmaksi väittämällä, ettei ehkä ollut ottanut tarpeeksi rahaa mukaansa ja että hänen pitäisi palata takaisin jonain toisena päivänä. Madame Renault ei ollut siitä moksiskaan. Hän selitti murteellisella englannilla, että suurimman osan aikaa hän teki tilaustöitä ja vuokrasii kojun ainoastaan silloin, kun hänelle oli kertynyt ylimääräistä varastoa. Hän ei voinut luvata varmasti, koska tulisi takaisin Basingstokeen, vai tulisiko ylimalkaan.

MURHA PAREMMISSA PIIREISSÄ

On yleisesti tunnustettu totuus, että hyvä mysteeri on välttämättä ratkaisijan tarpeessa...

Eletään vuotta 1795 Englannin vehreällä maaseudulla Hampshiressä. Nuori Jane Austen valmistautuu herraskartanon tanssiaisiin. Hänellä on perhosiä vatsanpohjassa, sillä ilta lupaa salaisia suudelmia ja kenties jopa kosinnan. Juhlat kuitenkin keskeytyvät, kun kartanon liinavaatekomerosta löytyy ruumis. Kuka kumma oli halunnut työteliään hatuntekijän pois päiviltä? Mysteeri ei jätä uteliasta Janea rauhaan, ja pian sen selvittämisellä on kiire, sillä epäilykset alkavat kohdistua Janen lähipiiriin.

Jessica Bullin Jane Austen tutkii -sarjan aloittavassa romaanissa nopea äly, sinnikkyys ja hienostunut nokkeluus kohtaavat nerokkaan murhajuonen.

